

For å forberede det egentlige møtet i januar, inviterte Sciences Po Erasmus-koordinatorer og lærere til møte i Paris 4. – 5. 12. 2002. Det var møtt 13 representanter fra 8 universiteter.

Vi diskuterte de målene man hadde satt for dette studentarbeidet og de metodene man brukte. Målet var å danne en plattform for europeiske studenter og akademikere til å delta i utviklingen av Europa for å bidra å gjøre EU mer forståelig blant folk og. Metodene var todelt: Stort sett jobbet studentorganisasjonene med de gitte temaområder etter egne prioriteringer og uten noen form for belønning. Ved Science Po ble prosjektet også ansett for å være en pedagogisk prosess under ledelse av fagfolk, og de aktive studentene får 7 ECTS-credits for deltaking i arbeidet.

Aino Hag

Uteksaminering av hovedfagstudenter høsten 2002

Sensur oktober

Dahle, Espen: EU og partipolitikk. En studie av partisamarbeid og policy-konvergens mellom partiføderasjonene og deres medlemsparti.

Hopland, Leif Bjørnar: Sivilt samfunn i Kenya. En studie av det sivile samfunns rolle i den politiske liberaliseringsprosessen etter overgangen til flerpartisystem i 1991/1992.

Kibsgaard, Marianne: Ekstern Demokratisering i Kambodsja – Konsolidering av et Asiatiske Demokrati.

Sensur desember

Ervik, Charlotte: Brist i glastaket? Eit kjønnspektiv på rekruttering av politiske representanter, leiarar og topp-leiarar i norske kommunar.

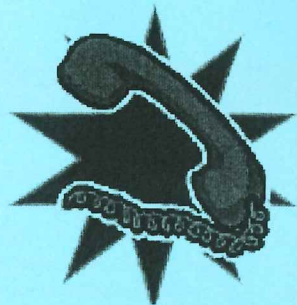
Svendson, Kristin: Juridisk uavhengighet i El Salvador og Guatemala - en empirisk analyse.

Tveit, Mona Helen: Hva betydde den økonomiske krisen i 1997 for statens engasjement for sosial sikkerhet? - En komparativ analyse av Hong Kong og Singapore.

Urke, Audun: "I am not an expert in international terrorism, but...". En komparativ analyse av britiske og italienske politikeres antiterrorisme-retorikk etter 11. september 2001.

Tilsammen i år har 18 studenter tatt avsluttende hovedfagseksamen.

Valgfrihet

- *Institutt for sammenliknende politikk, Randi.*
- **Åh, beklager å forstyrre. Mitt navn er Sampolasen. Første års førstemodusstudent. Jeg har et problem.**
- *Sampolasen som i sampol og asen?*
- **Korrekt.**
- *Og hva er problemet?*
- **Det gjelder seminargruppen 17b for førsteårsmodulen SAMPOL 187 Den luxembourgske valgordningen.**
- *Samby, Samgrytten, Samnanger,...ja, her har vi det – Sampolasen. Mathilde Sampolasen. Du har valgt SAMPOL187 med en ekstra førstesemesters modul i SAMPOL191Kreativ politisk administrasjon.*
- **Stemmer.**
- *Og for seminargruppen 17b i SAMPOL187 kurset er du tirsdags morgener kl. 10¹⁵ i seminarrom 201.*
- **Det er det som er problemet. Det kolliderer med seminargruppen 46a i Kreativ politisk administrasjon i kollokvierom 007.**
- *Da må det være en valgfri modul fra C-listen. Dersom du tar noen av A-modulene kan du bare velge ekstra B-liste moduler.*
- **Men Kreativ politisk administrasjon er en B-liste modul.**
- *Ja, det stemmer, det var bare en test for å se om du har oversikt over den nye studieordningen. Hva med å skifte fra gruppe 46a til gruppe 13b som møter på samme tid onsdags morgener?*
- **Det kolliderer med seminargruppen 101 i ADMORG133 Komplekse utdanningsorganisasjoner.**
- *Fr. Sampolasen, helt seriøst, hvorfor valgte du egentlig Kreativ politisk administrasjon som en ekstra modul?*
- **Jeg er interessert i politisk administrasjon, særlig den delen som kan gjøres kreativ.**
- *Hør her, Sampolasen, Mathilde. Det hender ikke ofte, men nå skal jeg være ganske direkte. Den eneste som oppfyller alle leddene i sammensetningen "kreativ", "politisk", "administrasjon" som du vil treffe på ved vårt institutt er instituttstyresen. Han treffer du lettest på Flesland ved mellomlanding mellom Shanghai, Sarajevo og San Francisco. Resten av staben er bare enten kreativ, kreativ-politisk, politisk, politisk-administrativ, eller kreativ-administrativ.*
- **Er det sant?**
- *Hør her, har du noensinne tenkt på andre gode valgordninger enn den i Luxembourg? Liechtenstein, for eksempel? Eller den irske?*
- **Ja, nesten hver dag.**
- *Alle de fine valgordningene som du ikke helt vet å sette navn på?*
- **Ja, må innrømme det.**
- *Så hør her. Glem Kreativ politisk administrasjon. Jeg setter deg heller opp på SAMPOL188 Den irske valgordningen. Fint kurs. Vakker lærer. Motiverte medstudenter. Og det går tirsdager kl 12¹⁵. Hva kan være bedre enn det?*
- **Du store Sampol! Tusen takk, Randi.**
- *Å, ingen årsak. Studentenes valgfrihet har vi alltid hatt den største respekt for ved Sampol.*

Sampolicissimus
(inspirert av Laurie Taylor)

PS:

Førstesekretær Randi Taule slutter for aldersgrensen ved instituttet den 31. desember 2002. Sampolicissimus takker Randi for nært, godt og humørfyllt samarbeid gjennom over 20 år.

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for sammenliknende politikk
Adr: Christiesgt. 15, 5007 Bergen
Tlf: 55 58 21 75/78. Faks: 55 58 94 25
Instituttstyrer:
Professor Stein Kuhnle
Kontaktpersoner:
Terje Knutsen
Terese Zeil

4/02

Nye publikasjoner

Lars Svåsand: "The re-emergence of the EU issue in Norwegian politics", *Scandinavian Studies*, Vol. 74, No. 3, 2002, pp.329-348

Dag Stenvoll: "Norwegian Politics of Abortion: Perspectives, Arguments and Values", in *the Journal of Comparative Policy Analysis*, 2002 (4): 287-304.

Artikkelen anvender såkalt grid-group kulturteori på en empirisk studie av fem stortingsdebatter om abort mellom 1992 og 1996. Debattene om selektiv abort og om abort generelt sammenlignes, og knyttes til den anvendte teoriens kategoriseringer av kulturelle «bias». Teorien viser seg å være et nyttig redskap for å knytte abortargumentene til mer generelle verdensbilder som overskrider dette politikkområdet.

Randi er inne i sin siste måned som ansatt ved Institutt for sammenliknende politikk og slutter for aldersgrensen 31. desember 2002 etter 24 års virke for instituttet (og det tidligere INSS). Hun har vært med på oppbyggingen av instituttet siden det ble en enhet 1.1.1980.

Ansatte og alle studenter opp gjennom årene takker henne varmt for et alltid sterkt og levende engasjement for instituttet og alle som har vært knyttet til virksomheten. Randi har vært en del av Sampols identitet, og det blir, for å si det på Nordnesk, 'løgent' å ikke finne henne på kontoret fra januar av.

Vi bukker, neier og takker!

SamPol aktuelt

Hvilket valg

"Hvilket valg", tenkte President George W. Bush fornøyd da han i etterkant av høstens historiske mellomvalg til Kongressen kunne fastslå at republikanerne ikke bare hadde beholdt sitt flertall i Representantenes hus, men også gjenerobret flertallet i Senatet. Presidentens omfattende valgkamp for sine partifeller rundt omkring i landet hadde vist seg å være vellykket.

Etter valget kan USA også se avslutningen på en politiske epoke. Den er representert ved karrieren til senator Strom Thurmond. Thurmond ble valgt til senator fra South Carolina i 1954. I 1964 gikk han over til det republikanske partiet i protest mot demokratenes borgerrettighetspolitikk og personifiserte dermed etterkrigstidens store realignment i amerikansk politikk. Flere mener denne realignment ble fullført ved dette valget ved at de elleve Sørstatene nå utgjør kjernen i det republikanske partiet. Thurmond ble også etter hvert kjent som en stor skjørtejeger i Washington (President Lyndon B. Johnson nektet datteren sin å gå ut med Strom). Selv om kjødet var skrøpelig da han ble rullet inn i senatet til offisiell avskjed for noen uker siden, sa han til sine kolleger: "Jeg elsker dere alle, men mest av alt elsker jeg konene deres".

I sin ukentlige radiotale før Thanksgiving hilste George W. Bush til landets innbyggere. Thanksgiving føres i alle offisielle sammenhenger tilbake til pilgrimenes første år på amerikansk jord i utkanten av Boston i 1620-1621 da

de kunne feire overlevelse og den første grøden sammen med sine nye landsmenn: indanerne. Selv om Benjamin Franklin foreslo den som nasjonalfugl, er det kalkunen som er den viktigste ingrediensen når amerikanerne samles til Thanksgiving. Mindre populært er det å nevne at den første permanente britiske kolonien på det som skulle bli amerikansk jord ble etablert i Jamestown allerede i 1607. Det som er historisk vanskelig å svelge er at nybyggerne her måtte ty til kannibalisme for å overleve. Av slikt blir det ikke kulinariske høytids-tradisjoner.

Ved den tragiske bortgangen til den liberale senatoren Paul Wellstone rett før valget, utviklet det seg et politisk engasjement som er sjeldent selv i Minnesota. Den aldrende Walter Mondale, tidligere visepresident, ble lansert som ny kandidat i siste liten (Mondale var fem år da Ol' Strom ble valgt til senator i staten South Carolina). Et av feilgrepene til demokratene var å gjøre den offisielle minnestunden for Wellstone om til et politisk vekkelsemøte. Dette slo åpenbart tilbake på demokratene og Mondales nasjonale renessanse varte cikra en uke.

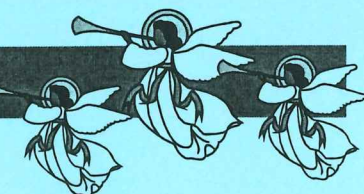
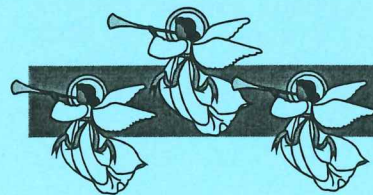
Selv under høsttakkefesten, flere uker etter valget, var Minneapolis fortsatt preget av valgkampen. Wellstone-plakater stod fortsatt trassig plantet langs fortauene. Under familiemiddagen, med kalkun, i samme by refererte en gjest til en samtale med en yngre venninne. Gjesten hadde spurt hva hun syntes om valget i høst. Hvilket valg?, svarte venninnen.

Gunnar Grendstad
Purdue University, Indiana, USA

Orienteringsmøter 2003

SAMPOL lavere grad: torsdag 16.1, kl. 9¹⁵-10⁰⁰
SAPOM torsdag 16.1, kl. 10¹⁵-11⁰⁰
SAPHO torsdag 16.1, kl. 11¹⁵-13⁰⁰ (to timer)

Vi ønsker alle en gledelig jul!

Hvor ble de av

Åse Erdal Leder,
Kommunenes Sentralforbunds Brusselkontor

Hovedfags-eksamen 1989

Europahovedstaden har vært mitt arbeidssted siden 1992, hit jeg kom etter to år som norsk juniorekspert i FNs utviklingsprogram, UNDP, i Thailand. Etter Bergen og Bangkok stod altså Brussel for tur. I 1993 fikk jeg jobben med å bygge opp Kommunenes Sentralforbunds (KS) Brusselkontor. Som mange vil vite, er KS medlems-, arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for alle Norges 434 kommuner og 19 fylkeskommuner, samt for omkring 500 av landets kommunalt og fylkeskommunalt eide bedrifter.

EØS er norsk kommunalpolitikk

Men hva har så kommunene og fylkeskommunene i utlandet å gjøre? Hva har det mest innenrikse vi har, kommunene, utenriks å gjøre? Svaret er selvfølgelig EØS. Avtalen har direkte betydning for norsk kommunal- og fylkeskommunal forvaltning på flere områder, og for kommunene og fylkeskommunene som eiere; eiere av bedrifter, men også eiere av materielle verdier; tomter, bygninger. EØS-avtalen gjør de deler av EUs politikk den omfatter, til norsk innenrikspolitikk og dermed til norsk kommunalpolitikk. EØS setter klare rammebetingelser for norsk kommunal sektors utøvelse, både for organisering og drift, på en rekke områder. En annen måte å si dette på, er at EØS, eller EU om man vil, eller kanskje EFTA, i realiteten fungerer som et fjerde forvaltningsnivå i Norge. Dette kommer klart fram når man konkretiserer og setter i sammenheng EØS-avtalens innvirkning på kommunal sektor.

Jeg vil kort skissere viktige deler av dette bildet: Det er en blanding av forpliktelser fra nytt regelverk og ny rettspraksis, samt muligheter til finansiering og samarbeid via EU-programmer, som har hatt til dels sterk innvirkning på ulike sektorielle ansvarsområder i kommunal sektor.

For det første på innkjøpssiden: Kommuner og fylkeskommuner ble første gang underlagt et bindende regelverk om innkjøp ved EØS-avtalens ikrafttredelse. 1. januar 1994 var således et veiskille i norsk kommunepolitikk; man kunne ikke lenger ta lokale hensyn ved innkjøp.

For det andre berøres kommunesektoren av EØS-avtalen i kraft av å være

eier av bedrifter og materielle verdier: Dette gjør de, fordi EØS-regelverket ikke skiller mellom privat og offentlig eid næringsvirksomhet. Derfor kan konkurranseregelverket og reglene om offentlig støtte tre i kraft ved etablering av kommunale virksomheter. Omstillingsprosesser i kommunal sektor, som selskapsdannelse og konkurranseutsetting, kan berøres.

For det tredje berøres kommunal sektor som arbeidsgiver og KS som arbeidsgiverorganisasjon: Regelverk om likestilling, arbeidsrett, arbeidsmiljø, arbeidstid etc. utformes i dag i EU og tas inn i EØS-avtalen. Dette er et viktig området for å få det indre marked til å fungere.

For det fjerde berøres kommunal sektors ansvar for tjenesteproduksjon: Eksempelvis på det kommunaltekniske området, dvs. ansvar knyttet til vann, avløp og renovasjon. På en rekke andre tjenesteområder vil kommunal sektor bli berørt av EØS-avtalen i kommende år: På skole- og utdanningsområdet, ved mottak av flyktninger og asylsøkere, på helse- og sosialområdet, inkludert alkoholpolitikken, som i Norge jo er et helseanliggende, i motsetning til i EU hvor det er landbrukspolitikk,

For det femte berøres kommunesektorens utviklingsrolle: Arbeidet med næringslivsutvikling berøres av at det er store muligheter for finansiell støtte og samarbeid via programmene knyttet til turisme, kultur, SMB. På den andre siden setter reglene om offentlig støtte klare begrensinger for hvilke virkemidler man kan bruke i nærings- og regionalutvikling. Eksempel her er den regionalt differensierte arbeidsgiveravgiften.

Kommunesektorens arbeid med internasjonalisering berøres: Om ikke vennskapskommunene er en saga blott, så er de i stor grad fortrent av forpliktende samarbeid med regioner i andre land der målsetningen er næringsutvikling.

Men EØS har også konsekvenser for lokaldemokratiet: EØS institusjonaliserer nye styreformers i Norge, nemlig avtalebasert styring. Sagt på en annen måte; EU innfører, gjennom EØS, et kontraktsbasert demokrati, der direkte folkevalgt styring og folkevalgt demokrati i en viss grad er koplet ut. Dette er selvfølgelig også tilfelle for EU-landene, men i Norge får vi dobbel dose på grunn av EØS-avtalens utforming. Og jeg vil hevde at i kommunal sektor får vi trippel dose manglende demokrati pga. mangelen på arenaer for lokalpolitikere i EØS-sammenheng. EU har tatt fatt i dette problemet i arbeidet med Governance, som er det engelske begrepet for nye styreformers.

KS' arbeid med europapolitikk

KS kanaliserte mye av arbeidet sitt gjen-

nom medlemskap i to europeiske paraplyorganisasjoner: Det europeiske råd for kommuner og regioner (CEMR – "Euro-KS") og Det europeiske senter for offentlig eide bedrifter (CEEP - «Euro KS-Bedrift»). Gjennom disse deltar KS i en rekke komiteer og arbeidsgrupper på ulike fagområder, der vi får hentet ut informasjon, men også inngi synspunkter.

Forklare Norge for europeerne

Som KS-representant finner jeg meg stadig i situasjoner der jeg må fortelle våre europeiske paraplyorganisasjoner hvorfor norske representanter er i Brussel, hva EØS-avtalen består i og hvordan EØS-avtalen berører norsk kommunal sektor. Det samme budskapet må jeg også formidle til mine europeiske kollegaer, dvs. til KS' søsterorganisasjoner, og da slett ikke bare de franske, østerrikske, britiske og andre "europere", men også våre nærmeste naboer, svenske og danskene.

I tillegg til informasjonsarbeidet forbundet med EØS-avtalen, yter KS' Brusselkontor service direkte til medlemmene. Vi utgir et nyhetsbrev, Norsk kommunesektor og Europa, utfører studier, er kontaktformidler, lager seminarer om temaer knyttet til EU/EØS og kommunesektoren, og holder orienteringer for besøkende grupper og enkeltpersoner.

Regionenes Europa

En viktig arbeidsoppgave er å være lyttepost i forhold til den utvikling som skjer innen den pågående regionaliseringen av Europa, mot et Regionenes Europa. I de fleste europeiske land går prosessen med europeisering, altså en styrking av det overnasjonale nivå, hånd i hånd med en regionaliseringsprosess, dvs. styrking av det regionale nivå. Den norske utviklingen er et europeisk unntak i så måte. Denne regionaliseringsprosessen har blant annet gitt seg utslag i etablering av mange regionkontorer i Brussel, nærmere 200 i tallet, som ivaretar interessene til sin hjemlige region vis-à-vis EU. Per i dag er det to slike norske kontor i Brussel, Stavangerregionens Europakontor og Trøndelagskontoret.

Nord-europeisk Kommunenes Hus

KS deler kontorer med sine svenske og finske søsterorganisasjoner, i tillegg til at de danske og nederlandske søsterorganisasjonene har kontorer i samme bygning. Til sammen utgjør disse syv organisasjoner fra fem ulike land et Nord-europeisk Kommunenes Hus i Brussel.

Notiser

Kinesisk oversettelse:

TEORI OG METODE I SAMFUNNSFAGA

Den kinesiske oversettelsen som kom i februar i år er nå utsolgt i 1. opplag (3000 eks). Forlaget trykker nytt opplag like over nyttår. Det er også diskutert et mulig opplegg for å bruke boken – med norske forelesere – i innføringskurs neste år ved universitetene Fudan og Jiao Tong i Shanghai. Boken er redigert av Stein Ugelvik Larsen og har med bidrag fra sam.pol.erne Lars Svåsand og Helge Østbye.

Førsteamanuensis **Michael E. Alvarez** (sammen med sine medforfattere Adam Przeworski, José Antonio Cheibub og Fernando Limongi) har blitt tildelt:

The 2002 Data Set Award av "The Comparative Politics Section" i *The American Political Science Association*. Denne prisen er gitt til de forskere som har produsert et offentlig tilgjengelig datasett som har vært et viktig bidrag til feltet for sammenliknende politikk. Dette datasettet utgjorde den empiriske basen for resultatene som ble utgitt i deres bok *Democracy and Development*. Denne boken vant i 2001 *The American Political Science Association Woodrow Wilson Association Award*, som ble tildelt "the best book published in the U.S. during the prior year on government, politics or international affairs." Som vinner av Data Set Award, har Alvarez nå blitt medlem av juryen som skal velge nest års beste datasett. Alvarez mottok også heder for "outstanding teaching in political science" fra både *The American Political Science Association* og *Pi Sigma Alpha U.S. National Political Science Honor Society*.

Democracy and Human Rights in Multi-Ethnic Societies

Det femte internasjonale seminar om demokrati og menneskerettigheter i multi-etniske samfunn ble arrangert i Konjic, Bosnia-Herzegovina, i uken 8.-12. juli 2002. Seminaret ble lokalt arrangert av Institute for Strengthening Democracy i Konjic, og fant sted innenfor rammen av prosjektet "The Politics of Democratic and Welfare Development in South Eastern Europe: a Network for Education and Research", som er et prosjekt under NFR/SIU's Sør-Øst Europa – program. Prosjektet er plassert ved Rokkansenteret, og gjennomføres av Stein Kuhnle og Dzermal Sokolovic. Øvrige sponsorer var Institusjonen Fritt Ord, Freedom House (Washington/Budapest) og Participant to Participant Fund. I løpet av uken samlet konferansen 183 deltakere fra 27 land, og 71 papers/foredrag ble presentert.

Tysk-norsk stipendprogram

i statsvitenskap (European studies): Ruhrgas-stipend.

Ruhrgas AG har opprettet et stipendprogram for statsvitenskap, for perioden 01.01.2003 til 31.12.2007. Programmet finansieres av Ruhrgas og administreres av Norges forskningsråd i samarbeid med Stifterverband für die Deutsche Wissenschaft.

Det er oppnevnt et programstyre for 5-årsperioden, og det består av:

- avdelingsleder Espen Barth Eide, NUPI
- professor Janne Haaland Matlary, statsvitenskap, UiO
- professor Per Kristen Mydske, statsvitenskap, UiO
- professor Hans-Dieter Klingemann, Wissenschaftszentrum Berlin
- professor Stein Kuhnle, sammenliknende politikk, UiB
- professor Thomas Risse, Freie Universität, Berlin

Programmet vil bli kunngjort i nær fremtid og vil åpne muligheter bl.a. for yngre forskere, dr.stipendiater og master-studenter å søke støtte til forskningsopphold og studier i Tyskland; støtte til korte forskningsopphold i Tyskland for norske forelesere og praktikere; gjesteforelesninger av tyske akademikere i Norge; og støtte til tysk-norske workshops og seminarer, primært slike som har fokus på aspekter ved europeisk integrasjon.

"Contrasting Experiences in Reforming Welfare States"

Innenfor rammen av prosjektet "The Politics of Democratic and Welfare Development in South-Eastern Europe" ble det i dagene 17.-19. oktober 2002 arrangert en internasjonal konferanse i Beograd om "Contrasting Experiences in Reforming Welfare States: Social Policy Models and the Role of the Non-profit Sector: Prospects for South-Eastern Europe". Lokal arrangør var Institute of Social Sciences, Beograd, ved Marija Kolin. En representant for sosialministeren i Republic of Serbia åpnet konferansen sammen med prosjektlederne Kuhnle og Sokolovic, og Marija Kolin for de lokale samarbeidspartnere. Konferansen samlet ca 35 deltakere, med foredragsholdere fra Bosnia, Kroatia, Macedonia, Serbia, Slovenia, Sverige, Norge, og World Bank.

European Development

Kurs ved Inter-University Centre, Dubrovnik 20.-27. april 2003. Prosjektet "The Politics of Democratic and Welfare Development in South Eastern Europe: a Network for Research and Education" i samarbeid med Universitetet i Zagreb, Faculty of Political Science, Kroatia, og Institute for Strengthening Democracy, Konjic, Bosnia, organiserer kurset "**Welfare, Multiculturalism and European Development**" på Inter-University Centre i Dubrovnik, Kroatia. Kurset finner sted i tidsrommet 20.-27. april, 2003. Forelesere: **Maja Gerovska** (Skopje),

Sven Hort (Stockholm), **Nanna Kildal** (Bergen), **Stein Kuhnle** (Bergen), **Dzermal Sokolovic** (Bergen), **Paul Stubbs** (Zagreb), **Radovan Vukadinovic** (Zagreb).

Kurset er åpent for deltagere fra alle land. Deltagere fra Sør-europeiske land oppmuntres til å delta og søke om støtte. For mer informasjon om kurset ta gjerne kontakt med **Stein Kuhnle: stein.kuhnle@isp.uib.no, eller Dzermal Sokolovic: dzermal.sokolovic@isp.uib.no**

De europeiske studenters konvent

Institut d'Etudes Politiques (Sciences PO) i Paris, en av våre Erasmus-samarbeidspartnere, har tatt initiativet til å lansere prosjektet: De europeiske studenters konvent. Dette prosjektet skal på en håndgripelig måte være med på å gi stemme til de europeiske studenter, være et studentnettverk i hele Europa og få fremgang i utviklingen av Europa.

For tiden er oppgaven å lage en generell analyse om og forslag til utbedring av dokumentet Traktaten om innføring av en forfatning for Europa. Studenter ved 19 europeiske universiteter holder på med å jobbe parallelt med de samme problemstillinger som Det europeiske konventets 11 arbeidsgrupper.

Studentene skal presentere sitt arbeid på det første møtet til De europeiske studenters konvent i Paris fra onsdag 15. til lørdag 18. januar 2003. Fra vårt institutt reiser det fire studenter som skal gi sitt bidrag til arbeidsgruppen "Komplementær kompetanse".

